

Seco Tools omfattas av Sevesolagstiftningen

Seco Tools tillverkar verktyg för metallbearbetning till industrikunder över hela världen. Vid anläggningen i Hyttbäcken i Fagersta sker produktion av hårdmetallpulver och hårdmetallskär. Hårdmetallpulver tillverkas av bland annat volframkarbid, kobolt och pressmedel. Av det färdiga pulvret tillverkas verktyg, framförallt hårdmetallskär, som används för skärande bearbetning. Verksamheten har i stort sett likadan ut sedan fabriken invigdes år 1968 men sedan år 2012 då kobolt omklassificerades, är Seco Tools ett så kallat "Sevesoföretag" på grund av de mängder kobolt som hanteras i verksamheten. Det innebär att Seco Tools omfattas av och arbetar i enlighet med "Lag (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor".

Höga säkerhetskrav

Som ett Sevesoföretag är kraven på säkerhetsarbetet höga och Seco Tools är skyldiga enligt Sevesolagstiftningen att vidta lämpliga åtgärder för att minska risken för att en allvarlig kemikalieolycka ska ske. Företaget är också skyldigt att ordna tillbörliga rutiner på platsen och att kontakta räddningstjänsten vid insatser i samband med allvarliga olyckshändelser. Vidare är företaget skyldigt att samverka med räddningstjänsten så att en förberedelse finns för att hantera en storskalig kemikalieolycka och så att följderna av en eventuell olycka begränsas i så hög grad som möjligt. Seco Tools har sedan många år ett nära samarbete med räddningstjänsten och dessutom har företaget en intern insatsstyrka med specialutbildning som finns på plats 365 dagar om året, 24 timmar om dygnet, vilken är redo att agera direkt om en incident skulle ske.

Mycket låg sannolikhet för allvarlig kemikalieolycka

En del i det förebyggande säkerhetsarbetet är att upprätta en säkerhetsrapport för att få en samlad bild över vilka risker som finns och hur företaget kan arbeta aktivt för att minimera dessa. Den senaste säkerhetsrapporten godkändes år 2017 av tillsynsmyndigheterna Arbetsmiljöverket, Länsstyrelsen i Västmanland och Västmanland-Dalarnas miljö- och byggförvaltning och senaste tillsynen gjordes 24 februari 2020. I säkerhetsrapporten görs en riskanalys av kemikaliehanteringen av ett oberoende företag och de konstaterar att Seco Tools med sitt säkerhetsarbete är ett föredöme för industrier med kemikaliehantering. Vidare konstateras att effekterna även vid de värsta scenarierna har liten påverkan utanför företagets område. Sammanfattningsvis bedöms sannolikheten för att en allvarlig kemikalieolycka ska ske vara mycket låg.

Presentation av olika ämnen

Nedan följer en presentation av de olika ämnen som ingår i produktionen vid företagets anläggning i Fagersta, samt vilka farliga egenskaper för människa och miljö de kan ha:

Hårdmetallpulver

Det färdiga hårdmetallpulvret består nästan uteslutande av volframkarbid och kobolt. Pulvret är giftigt att andas in, kan orsaka cancer och misstänks kunna ge fertilitetsskador. Hårdmetallpulver har en mycket hög densitet vilket gör att det inte sprids långa avstånd i luften och det

2021-03-31

sedimenterar snabbt vid utsläpp i vattenmiljö. Pulvret är klassat som mycket farligt för vattenlevande organismer med långtidseffekter.

Vätgas

Vätgas är en extremt brandfarlig gas som är färglös och brinner med osynlig flamma. Gasen är mycket lättare än luft vilket gör att den snabbt försvinner uppåt i atmosfären vid ett eventuellt läckage. Om läckaget sker inomhus kan dock en explosiv blandning bildas. Vätgas har ingen negativ miljöpåverkan.

Etanol

Etanol är mycket brandfarligt, både som vätska och som gas. Den är färglös men har en stickande och karaktäristisk lukt. Inandning av höga koncentrationer kan ge huvudvärk, yrsel, trötthet, illamående och kräkning. Etanol är inte klassat som ett miljöfarligt ämne, det är naturligt nedbrytbart i naturen men kan bilda marknära ozon under vissa förhållanden.

Titantetraklorid

Titantetraklorid är en frätande vätska med frän lukt. Den reagerar mycket kraftigt med vatten och vid reaktionen bryts titantetrakloriden snabbt ner och bildar titandioxid och väteklorid (saltsyra), där saltsyra är frätande och giftigt vid inandning. Eftersom luft innehåller vattenånga reagerar den omedelbart vid kontakt med luft och det räcker med några få droppar titantetraklorid för att ett rökmoln innehållande saltsyra ska bildas.

Scenarios som kan orsaka storskalig kemikalieolycka

Två scenarios har identifierats som kan orsaka en storskalig kemikalieolycka:

- En storbrand som leder till att hårdmetallpulver, hårdmetallpulveravfall, slipavfall eller koboltråvara följer med vatten ut till omgivande vattendrag.
- Ett större läckage av titantetraklorid som leder till att ett moln av saltsyredroppar bildas och sprids utomhus.

Etanol och vätgas är två mycket brandfarliga ämnen och för att en eventuell brand snabbt ska stoppas är alla lokaler indelade i separata brandceller och är utrustade med brandlarm och sprinklersystem. Där gaser används finns även gaslarm. En storbrand beräknas inte få någon konsekvens för allmänheten, utan endast för miljön. Följden för miljön är att det riskerar att ske en successiv urlakning av kobolt under lång tid.

Titantetraklorid hanteras endast av specialutbildad personal och särskilda rutiner finns för att arbetet ska ske på ett säkert sätt. Om ett läckage av titantetraklorid mot förmodan ändå skulle ske, har företaget införskaffat släckmedel som neutraliserar titantetrakloriden så den inte bildar saltsyra.

Befarad eller inträffad kemikalieolycka

Förutom egna, interna åtgärder larmar Seco Tools kommunen via Räddningstjänsten vid befarad eller inträffad kemikalieolycka. Kommunen informerar sedan allmänheten enligt egna rutiner.

2021-03-31

Detta kan till exempel ske genom Viktigt Meddelande för Allmänheten (VMA). För Secos verksamhetsområde som berörs av risk för gas eller kemikalier finns gaslarm som varnar anställda inom området.

Vid VMA är de främsta åtgärderna:

- Gå inomhus
- Stäng fönster, dörrar och ventilation
- Lyssna på Sveriges Radio P4

Samtliga personer (personal, besökare, leverantörer etc.) som uppehåller sig inom Secos område i samband med olycka ska följa instruktioner och order ifrån Räddningstjänsten, eller personal som verkställer order från Räddningstjänsten.

Utanför Secos område ska allmänheten följa Räddningstjänstens anvisningar enligt Räddningstjänstlagen.

Vidare information

Denna information är framtagen av Fagersta kommun och Seco Tools AB.

Kontaktuppgifter till Seco Tools:

Seco Tools AB

Björnbacksvägen 2

737 82 Fagersta

Telefon (vxl): 0223 400 00

www.secotools.com/se

Mer information ges av Maria Blomqvist, Head of Sustainability & EHS.